

АНОТАЦІЯ

С\к «ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТОЛОГІЇ»

Тип дисципліни: вибіркова

Семестр: 1

Обсяг дисципліни:

Загальна кількість годин - 32 (кредитів ЄКТС - 3);

Аудиторні години - 32 (лекції - 16, практичні - 16)

Лектор: к.ю.н., доц.. Калужна О.М. (електронна адреса: kalushna1978@gmail.com)

Мета та завдання навчальної дисциплін Виявлення, розслідування кримінальних правопорушень та судовий розгляд кримінальних проваджень, а також судовий розгляд у інших видах судочинства по своїй суті є суті процесом доказування. А процес доказування в силу науково-технічного поступу і більш глибокого проникнення у суть речей щоразу набуває нових тонкощів, ускладнюється й удосконалюється його техніка.

Як відомо, доказування є різновидом пізнання у судочинстві і має ретроспективний характер: подія минулого (юридичний факт, злочин, проступок) пізнається за інформацією (даними), яка надходить до суду чи слідчого тепер. А виявлення, фіксація, дослідження і оцінка такої інформації про подію, що минула, є неможливим без залучення спеціальних знань природничих, технічних чи гуманітарних наук, якими суб'єкт доказування у певному обсязі може володіти безпосередньо (самостійно) або може запросити собі на допомогу спеціаліста відповідного профілю. Найбільш кваліфікованою процесуальною формою використання спеціальних знань у судочинстві є судова експертиза, яка впроваджує у судочинство сучасні досягнення науки й техніки і водночас є засобом наукового пояснення і тлумачення фактів. Судова експертиза підвищує доказову силу системи зібраних доказів і сприяє правильному вирішенню проваджень, а судово-експертна діяльність, відтак, має соціальну функцію – обслуговувати судочинство.

Розвиток судових експертиз окремих видів, суттєве розширення їх предмета (можливостей), а також уніфікація міжгалузевого правого інституту судової експертизу у різних видах судочинства закономірно призвело до того, що судово-експертна діяльність не просто перебуває серед об'єктів наукового пізнання, а стала об'єктом окремої галузі знання – судової експертології.

Судова експертологія – прикладна юридична наука, що за своєю генезою і загальним об'єктом обслуговує діяльність із доказування у всіх видах судочинства.

Судова експертологія покликана вивчати закономірності й методологію формування та розвитку судових експертиз, закономірності дослідження їх об'єктів

на основі спеціальних знань природничих, технічних чи інших (ніж правознавство) гуманітарних наук, трансформованих на базі науки криміналістики чи інших галузевих наук у систему наукових методик (методів та засобів) різних видів судово-експертних досліджень. Отож, запорукою ефективної правозастосовної як і науково-практичної діяльності правника є його належний рівень знань у загальнотеоретичних питаннях судової експертизи, тобто в галузі судової експертології.

Міждисциплінарні зв'язки. В умовах сучасного науково-технічного прогресу жодна наука не може розвиватися ізольовано, без зв'язку з іншими. Базуючись на теоретичних уявленнях про суспільство в цілому, про соціальні зв'язки і взаємодії, використовуючи як власні спеціальні, так і загальнонаукові знання судова експертологія тісно пов'язана з юридичними, суспільними, технічними й природничими науками. Серед юридичних наук, вона разом із криміналістикою є найбільш активними провідниками досягнень природничих та технічних наук у правозастосовну діяльність.

Мета – набуття магістрами ґрунтовних знань та практично освоєних навиків і умінь, пов'язаних із залученням судових експертів різних спеціальностей під час досудового розслідування та судового провадження; взаємодією слідчого, сторін, суду з експертними установами та експертами на етапі підготовки та проведення судової експертизи; із загальними правилами оцінки висновків експертів; із усуненням основних типів експертних завдань і досліджень, набуття вміння підшукувати підходящу зареєстровану у Реєстрі Мінюсту експертну методику та аналізувати хід і результати конкретного експертного дослідження на відповідність їй тощо.

Завдання - ознайомити студентів з необхідними законодавством, методичними рекомендаціями системи Мінюсту України щодо методик окремих видів експертиз, спеціальною літературою, прищепити вміння працювати з ними; навчити використовувати їх зміст при вирішенні конкретних ситуацій (слідчих, судових, експертних) та правових питань; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; закласти навички складання постанов про залучення експерта та доручення йому проведення основної, додаткової, повторної, комісійної, комплексної судової експертизи в експертній установі та поза експертною установою; закласти навички процесуального оформлення, упакування, направлення об'єктів дослідження на експертизу; закласти навички відібрання експериментальних зразків для порівняльного дослідження.

У результаті опанування навчальної дисципліни магістр повинен:

знати

- теоретичні, процесуальні та організаційні засади проведення судових експертиз;

- поняття судової експертизи, експертного дослідження, судово-експертної діяльності, судової експертології, експертної версії;
- класифікацію судових експертиз за предметним та процесуально-організаційними критеріями;
- місце судової експертизи в системі форм використання спеціальних знань у судочинстві;
- види експертних завдань та технології експертних досліджень;
- структуру та стадії загальної експертної методики та експертних методик різних видів;
- законодавство України про атестацію та реєстрацію експертних методик;
- структуру та вимоги до висновку експерта як документа за результатами експертного дослідження; порядок оформлення результатів експертних досліджень;
- загальні правила оцінки висновку експерта;
- процесуальний статус і зміст діяльності експерта і спеціаліста;
- підстави та межі юридичної відповідальності експерта за порушення чинного законодавства;
- систему експертних установ в Україні, їх правовий статус, завдання і функції, організацію діяльності;
- вітчизняний і міжнародний досвід організації судово-експертної діяльності;
- можливості застосування обчислювальної техніки та автоматизованих інформаційно-пошукових систем криміналістичного призначення, автоматизованого робочого місця судового експерта;
- недоліки і помилки у застосуванні експертних методик, засоби їх діагностики і усунення;
- процедуру і порядок отримання зразків для порівняльного дослідження (вільних, умовно вільних, експериментальних);

уміти

- аналізувати положення КПК, ЦПК, КАС, ГПК України, ЗУ «Про судову експертизу», нормативних актів Мінюсту щодо судово-експертної діяльності, а також щодо призначення і проведення судових експертиз;
- складати постанови про залучення експерта та доручення йому проведення основної, додаткової, повторної, комісійної, комплексної судової експертизи в експертній установі та поза експертною установою;
- готувати матеріали для експертиз – відбирати (одержувати), оформлювати, упаковувати, направляти об'єкти дослідження на експертизу;
- володіти навиками виявлення, вилучення (вільних) та відібрання експериментальних зразків для порівняльного дослідження;

- вміти використовувати довідково-допоміжні криміналістичні обліки.
- виявляти недоліки та упущення, допущені під час призначення судових експертиз та оцінки висновку експерта;
 - використовувати способи та методи, розроблені відповідними галузями криміналістичної техніки та іншими галузями знань для оцінки висновку експерта на предмет використання сучасних методик, повноти та достовірності результатів дослідження;
 - правильно орієнтуватись у застосуванні експертних методик;
 - адаптувати експертні методики до конкретних завдань;
 - формулювати й вирішувати завдання, що виникають у ході судово-експертної діяльності і потребують поглиблених спеціальних професійних знань;
 - висувати конкретні експертні версії та формулювати конкретні експертні прогнози;
 - обирати методи дослідження, модифікувати існуючі й розробляти нові, виходячи із завдань конкретного дослідження
 - вести бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій;
 - застосовувати для самостійної дослідницької діяльності набуті теоретичні знання та навички роботи з технічними засобами;
 - виявляти причини та умови, які сприяли вчиненню злочинів, а також інших правопорушень, розробляти та реалізовувати різноманітні заходи їх попередження.